

Tiedekeskus Aurora

Sodankylän geofysiikan observatorio (SGO)
Sodankylän kunta

Euroopan unionin
osarahoittama

LAPIN LIITTO

Tiedekeskushankkeen tausta

Toteuttajat Sodankylän kunta ja SGO

- Sodankylän kunta ja Sodankylän geofysiikan observatorio (SGO) käynnistivät vuoden 2024 alussa esiselvityksen avaruustiedettä ja kestäväää kaivostoimintaa esittelevän Tiedekeskus Auroran perustamisesta Sodankylän keskustaan.
- Vuoden 2024 aikana selvitettiin tarve ja edellytykset Sodankylään sijoittuvalle tiedekeskukselle.
- Esiselvitysprojektin kesto oli 12 kuukautta ja hanke päättyy tammikuussa 2025. Hankkeen lopputuloksena valmistui tiedekeskuksen konsepti.
- Tiedekeskus Aurora esiselvityshanketta rahoitti Lapin liitto Euroopan aluekehitysrahastosta.

TIEDEKESKUS AURORA

Euroopan unionin
osarahoittama

LAPIN LIITTO

Miksi tiedekeskus Sodankylään?

- SGO:lla on tehty Suomen pitkäaikaisinta revontulitutkimusta, arktisten alueiden muutosten monitorointia ja luonnonuhkien seurantaa vuodesta 1914. Ensimmäinen luonnontieteellinen tiederetkikunta tuli Sodankylään 1800-luvulla.
- Lappi kiinnostaa kotimaisia ja kansainvälisiä matkailijoita ja revontulet ovat yksi matkailun vetovoimatekijä. Revontulia voi nähdä ja tutkia ainoastaan revontulivyöhykkeellä.
- Tiedekeskus mahdollistaa erilaisten luonnonilmiöiden ympärivuotisen kokemuksellisuuden kaikille.
- Sodankylä sijaitsee vihreäkivivyöhykkeellä ja tiedekeskuksessa on mahdollista esitellä Lapin modernia ja kestävää kaivannaistoimintaa sekä uusinta huipputeknologiaa. Geofysiikka yhdistää avaruus- ja kaivostieteitä.
- Kehittää paikallista palvelu- ja yritystoimintaa sekä lisää elinvoimaa Sodankylän ja koko Lapin alueella. Sijoittaa Sodankylä Lapin matkailukartalle.

Osallistaminen konseptin laadinnassa

TAMMIKUU 2024

TAMMIKUU 2025

Tuloksena on muodostunut laaja yhteistyöverkosto, jonka kanssa jatketaan tiedekeskuksen suunnittelua.

Millainen tiedekeskus?

- **Elämyksellinen**, kokemuksellinen, inspiroiva, uudistuva, **tulevaisuuteen katsova** ja piristävä Tiedekeskus!
- Lappilaisuutta ja paikallisuutta korostava, must see –matkailukohde Lapin sydämessä!
- Tarjoaa oppimiskokemuksia riippumatta kävijän taustasta. Kaiken kansan tiedekeskus.
- Näyttelyissä käytetään **uusinta teknologiaa ja immersiiivisiä esitystapoja**. VR, AR, XR, Deep Space 8K

Lappilaisen
luonnontieteellisen
tutkimuksen
nostaminen
keskiöön

Yhteisöllisyys ja
yhteistyö,
paikallisuuden ja
lappilaisuuden
korostaminen

Innovatiivisuus ja
tulevaisuuden
mahdollisuuksiin
katsominen

Tiedekeskuksen palvelut

NÄYTTELYT

Näyttelyt tarjoavat interaktiivisia elementtejä, jotka tekevät oppimisesta hauskaa ja kiinnostavaa tähtitieteestä, ympäristöstä ja arktisesta tutkimuksesta.

OPASTETUT NÄYTTELYKIERROKSET TYÖPAJAT JA TIEDELEIRIT

Työpajoja ja opastettuja kierroksia, joissa vierailijat voivat syventyä tiettyihin aiheisiin, kuten revontulien syntyyn tai paikalliseen luontoon.

KONFERENSSI – JA KOKOUSPALVELUT

Konferenssitilat mahdollistavat isojen tapahtumien järjestämisen sekä siirrettävän planetaarion käytön. Muunneltavat kokoustilat mahdollistavat eri kokoisten kokoustilojen ja niihin sijoittuvien etätyöpisteiden vuokrauksen asiakkaille.

MYYMÄLÄ

Myymälässä myydään matkamuiistoja ja tiedekeskuksen näyttelyitä tukevia tuotteita, jotka ovat paikallisia tuotteita.

Kahvila- ja ravintolapalvelut

Pop-up-tyyppiset liiketilat/ohjelmapalvelut

Oppimisympäristötilat

TIEDEKESKUS AURORA

LAPIN LIITTO

Näyttelyteemat

**Tieteen ja tutkimuksen historia
Sodankylässä**

**Revontulet ja
muut taivaan ilmiöt**

**Avaruuden ja kaivannaisten
merkitys jokapäiväiseen elämään**

Geofysiikka on näyttelyiden läpileikkaava teema

TIEDEKESKUS AURORA

Lappilaiset elinkeinot

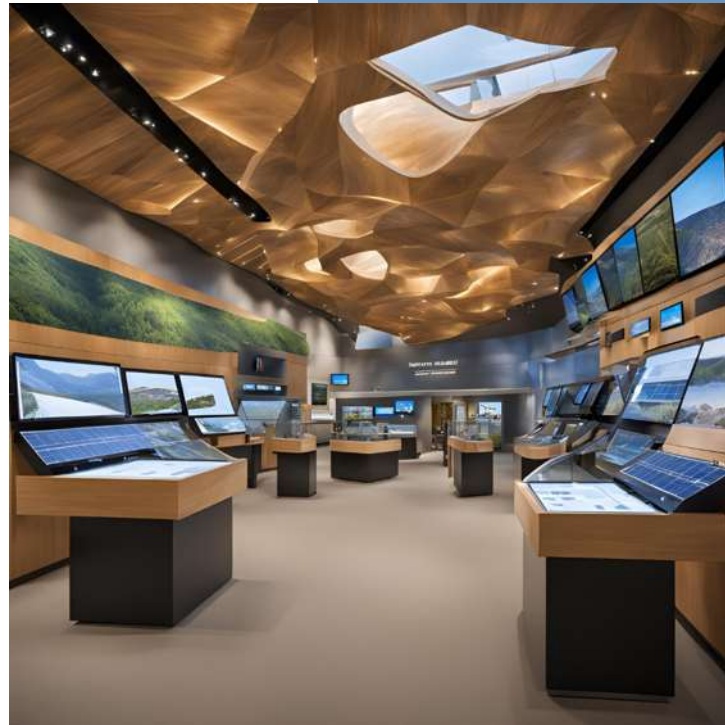
Paikalliskulttuuri
ja historia

Ilmastonmuutos ja oikeudenmukainen
vihreä siirtymä

Kaivostoiminnan esittelytilat

- Tiedekeskuksen yhteydessä sijaitsee kaivannaistoimijoiden tilat, joissa toimijat voivat esitellä kestävää kaivannaistoimintaa ja kaivannaisalalla käytettävää modernia teknologiaa.
- Tilat toimivat vierailijakeskuksena kaivostoimijoille ja mahdollistavat erilaisten tapahtumien järjestämisen.
- Esittelytilojen palveluntarjonnasta ja niiden järjestämisestä vastaa tiloihin sijoittuvat toimijat.

Innovaatiotoiminnan edistäminen

- Tieteen, koulutuksen ja elinkeinoelämän yhdistäminen
- Paikallisen elinvoiman, kasvun ja kehityksen tukeminen

Sodankylä

Saapuneet
matkailijat (2023)
87 500
Matkailijaa*

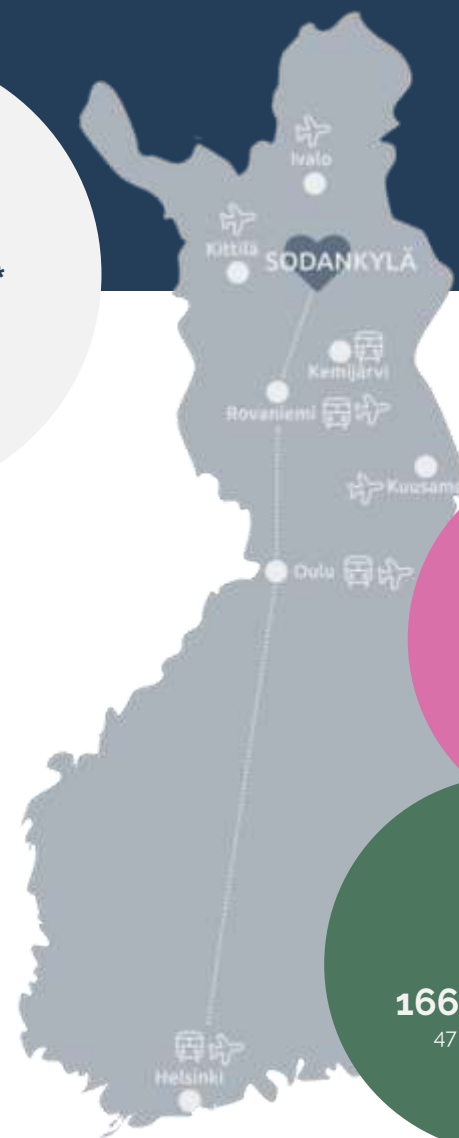
*Rekisteröity majoitus

Majoitus-myynti
(2023)
17,8 milj. €*

*Rekisteröity majoitus

- Sodankylä sijaitsee keskellä Lappia, 130 km Napapiiriltä pohjoiseen. Sodankylässä asuu 8141 asukasta
- Monipuolinen elinkeinorakenne, muun muassa kaivostoimintaa, matkailua, porotaloutta ja metsätaloutta
- Matkailun osalta Sodankylä houkuttelee kävijöitä erityisesti Urho Kekkosen kansallispuiston ja Pyhä-Luoston tunturialueen vuoksi.
- Paikkakunnalla järjestetään vuosittain useita erilaisia tapahtumia, joista tunnetuin on kesäisin järjestettävä Midnight Sun Film Festival, johon myydään vuosittain 30 000 myytyä lippua.
- Sodankylä sijainti pääväylien yhtymäkohdassa palvelee tiedekeskuksen sijaintia erinomaisesti. Lähimmät rautatieasemat sijaitsevat Rovaniemellä (130 km) ja Kemijärvellä (107 km), lentokentät Rovaniemi, Kittilä ja Ivalo. Lähin lentokenttä on Rovaniemellä (130 km), mutta Sodankylään voi saapua myös Kittilän (93 km) ja Ivalon (155 km) lentokentiltä, joilta on linja-autoyhteydet paikkakunnalle.

TIEDEKESKUS AURORA

Majoitus-
kapasiteetti*
(2023)

- 12 majoitusliikettä
- 680 huonetta
- 2 200 vuodetta

*rekisteröity majoitus

AirBnB
(2023)

166 kohdetta
47 % Varausaste

Lähteet:

Sodankylän yrityshakemisto 2024

<https://sodankylanyritykset.fi/>

Sodankylä majoitustilastot ja matkailutilastot, Visitory 2024, <https://visitory.io/fi/>

Näin majoittajat tienasivat 2023: Airbnb Helsinki ja muut Suomen kunnat, Etua.fi, <https://www.etua.fi/majoitus-airbnb-2023>

Lapin matkailijamäärät

Top 3:

Englanti 95 500 (10 %)
Saksa 87 200 (27 %)
Ranska 59 000 (22 %)

Majoitusmyynti (2023)

315,8 milj. €
(+23 %)

Saapumiset (2023)

1,8 miljoonaa
(+14 %)

Rekisteröityjen yöpymisten vertailu alueiden välillä

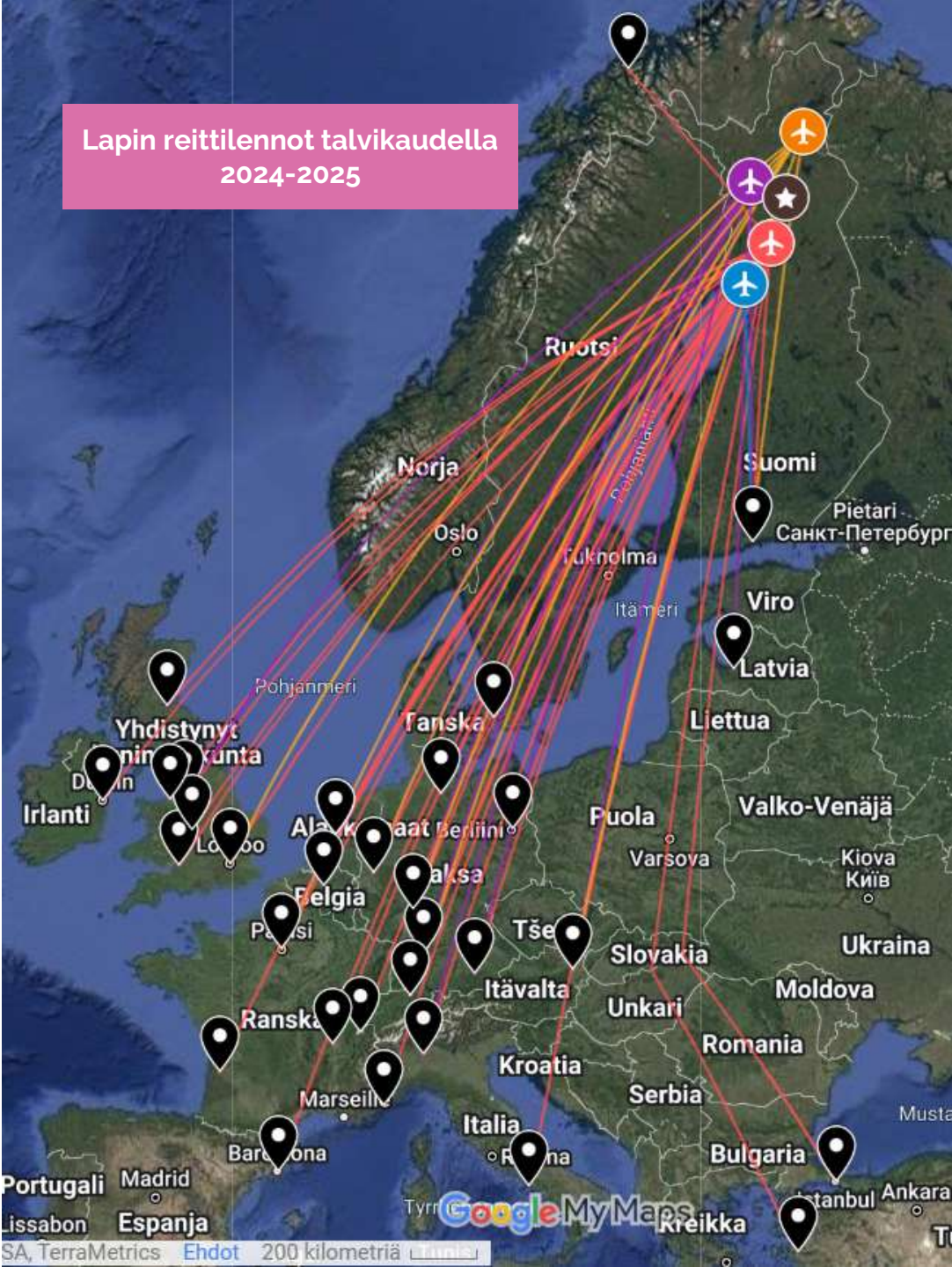
Kohde	Tammi-Joulukuu 2023	Muutos
Helsinki	4 140 000	11,3 %
Lappi	3 350 000	7,8 %
Oulu	598 000	6,9 %

Saapuneet matkailijat Lapin lentokentillä (2023)

Kohde	Matkustajamäärä	Ulkomailta
Rovaniemi	326 000	38,3 %
Kittilä	186 000	51 %
Ivalo	113 000	28,9 %
Kemi	18 700	4,5 %

TIEDEKESKUS AURORA

Lähteet:
[Visit Rovaniemi](#)
[Visit Rovaniemi](#)
[Finavia](#)

Yhteistyö ja mediakiinnostus

- Lapin Kansa 8.2.2024
- Sompio 14.2.2024
- YLE Lappi verkkojulkaisu, radio ja TV 9.4.2024
- Kuntalehti verkkoartikkeli 6.8.2024
- Sompio 6.9.2024, 30.12.2024, 31.12.2024
- YLE Lappi verkkojulkaisu, radio ja TV 8.1.2025

LAPIN AMK
Lapland University of Applied Sciences

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

 OULUN YLIOPISTO

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERSVINGS- OCH KULTURMINISTERIET

 Yrittäjät
SODANKYLÄ

TIEDEKESKUS
TIETOMAA

SPACEFINLAND

 OULU MINING
SCHOOL
UNIVERSITY
OF OULU

 GTK

 Heureka

TIEDEKESKUS AURORA

ARKTIKUM
TIEDEKESKUS | MUSEO

 Kaivosteollisuus

 MUISTI
SODAN JA RAUHAN KESKUS
CENTRET FÖR KRIG OCH FRED
HIKKELI-FINLAND

 REQU

METSÄHALLITUS
PILKE
TIEDEKESKUS | SCIENCE CENTRE

Kohderyhmät

MATKAILIJAT

YHTEISÖT JA PAIKALLISET ASUKKAAT

KOULUT JA OPPILAITOKSET SEKÄ TUTKIJAT JA ASiantuntijat

KANSAINVÄLISET JA KOTIMAISET KONFERENSSIVIERAAT

YRITYKSET

Ennustetut kävijämäärät

ARVIO KÄVIJÄMÄÄRÄSTÄ

78 000

kävijää vuosittain

Matkailija-
määrät

SGO:n
vierailija-
määrät

Tapahtumat

Koulut ja
oppilaitokset

Liikenne-
määrät

PITKÄN AIKAVÄLIN TAVOITE

140 000

kävijää vuosittain

Lopullista kävijämäärätavoitetta on verrattu muiden vastaavien tiedekeskusten kävijämääriin. Kävijämäärätavoite on laskettu varovaisuusperiaatteen mukaisesti.

Muut Lapin käyntikohteet

Vierailukohde	Kunta	Tie	Vuosittainen kävijämäärä
Lapin yliopiston Arktikum	Rovaniemi	VT 4	136 000
<i>Tiedekeskus Aurora</i>	<i>Sodankylä</i>	<i>VT 4</i>	<i>78 000- 140 000?</i>
Saamelaisalueen Siida	Inari	VT 4	140 000
Metsähallituksen Pilke	Rovaniemi	VT 4	70 000
Oulun kaupungin Tietomaa	Oulu	VT 4	70 000
Ametistikaivos	Sodankylä	VT 4	25 000
Tankavaaran alue (Kultakylä ja Kultamuseo)	Sodankylä	VT 4	35 000

TIEDEKESKUS AURORA

Tiedekeskuksen toiminnan hallinnointi

Tiedekeskuksen toiminnan hallintovaihtoehto

Tiedekeskus Auroran tukisäätiö

Toiminta-ajatus

- Tutkimuksen ja tiedon esittämisen tukeminen
- Tiedon säilyttämiseen ja esittämiseen liittyvien immateriaalisten oikeuksien hallinta
- Tiedekeskuksen rahoituspääoman kartoittaminen

Tiedekeskus Aurora Oy

Toiminta-ajatus

- Non-profit -periaatteella toimiva osakeyhtiö
- Vastaa tiedekeskuksen palveluntuotannosta, sen kehittämisestä ja markkinoinnista.
- Osakeyhtiö vastaa tiedekeskuksen operatiivisesta toiminnasta.

Tiedekeskus toimii uudisrakennuksessa vuokratiloissa, joiden rakentamisesta vastaa ulkopuolinen toimija

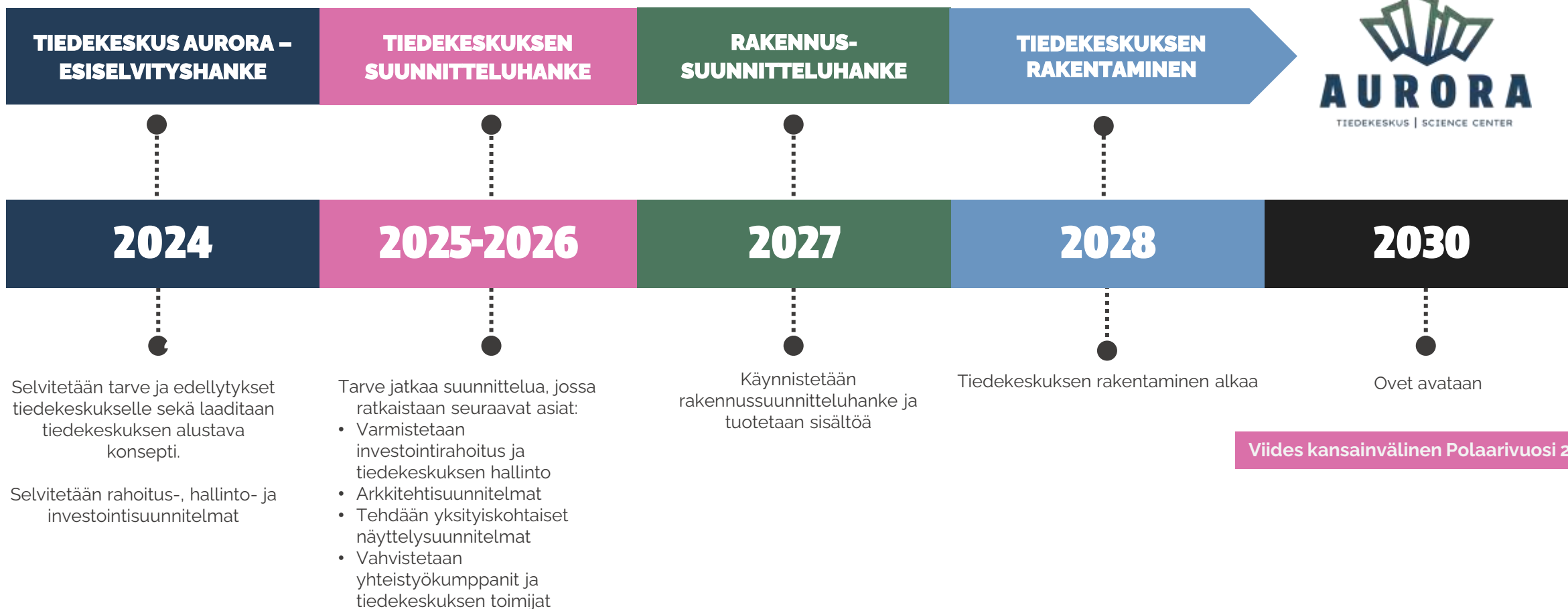
TIEDEKESKUS AURORA

Kriittiset menestystekijät

Tarvittavat toimenpiteet

- Panostaa kotimaiseen ja kansainväliseen matkailumarkkinointiin jo suunnitteluvaiheessa.
- Aktiivinen edunvalvonta ja päätöksenteon lobbaus
- Talouden tasapainottaminen eri sesonkien välillä
- Talouden vakauttaminen pysyväisrahoituksen avulla. Sitä ennen aktiivinen hankerahoitusinstrumenttien hyödyntäminen tärkeää
- Yhteistyökumppaneiden sitouttaminen ja osallistaminen suunnitteluun
- Positiivinen ja sujuva yhteistyö eri toimijoiden ja päätöksentekijöiden välillä

Tiedekeskus Auroran tiekartta

Tekijätiimi

ELINA SEPPÄLÄ

Projektipäällikkö,
Sodankylän kunnan toteutus
elina.seppala@sodankyla.fi
p. +358 40 626 1670

LAURA LAKSO

Projektipäällikkö,
Sodankylän geofysiikan observatorion toteutus
laura.lakso@oulu.fi
p. +358 50 472 9507

JENNA PENTTILÄ

Tutkimusapulainen SGO ja avaruusfysiikan
opiskelija

ARTO VAARALA

turvallisuusasiantuntija SGO

SODANKYLÄN KUNNAN ASiantuntijat:

ARI PESONEN, kehitysjohtaja

SENJA LAKELA-PYYKKÖNEN, elinkeinokoordinaattori

KARI SIIRTOLA, kaivoskoordinaattori

MARJO HARJULA, matkailukoordinaattori

TIEDEKESKUS AURORA

Euroopan unionin
osarahoittama

LAPIN LIITTO

